



ПОСТАНОВЛЕНИЕ

02.10.2018

с. Верхний Услон

КАРАР

1151

«Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Балалар сэнгать мәктәбе» муниципаль бюджет белем бирү учреждениесенен исемен үзгәртү, Уставына үзгәрешләр кертү һәм Уставны яңа редакциядә раслау турында

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрдәгә 273-ФЗ номерлы Федераль закон, Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитетының «Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты гамәлгә куйган район муниципаль учреждениеләре уставларына үзгәрешләр кертү турында » 2018 елның 5 сентябрдәгә 996 номерлы карары нигезендә Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. Башкарма комитетның 2013 елның 7 июнендәгә 705 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Балалар сэнгать мәктәбе» балаларга өстәмә белем бирү муниципаль бюджет мәгариф учреждениесе Уставына түбәндәгә үзгәрешләрне кертәргә:

1) Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының «Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Балалар сэнгать мәктәбе» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесен Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының «Балалар сэнгать мәктәбе» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе итеп үзгәртәргә;

2) 1.1 «Гомуми нигезләмәләр» бүлеген түбәндәгә редакциядә баян итәргә: «Урнашкан урын, почта индексы, мәктәпнең почта адресы: Татарстан Республикасы, 422570, Югары Ослан муниципаль районы, Югары Ослан авылы, Печище тракты ур., 1б»;

«Мәктәпнең татар телендә тулы исеме: Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының “Балалар сэнгать мәктәбе” өстәмә белем бирү

муниципаль бюджет учреждение. Рус телендә кыскартылган исеме: МБУ ДО «ДШИ». Татар телендә кыскартылган исеме: “БСМ” ӨББМБУ»;

3) Уставның X бүлеген түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«X. Мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмау һәм жайга салу.

10.1. Мәнфәгатьләр каршылыгы дигәндә оешма (учреждение) хезмәткәренә шәхси кызыксынуы аның хезмәт бурычларын тиешенчә башкаруына йогынты ясарга мөмкин һәм оешма (учреждение) хезмәткәренә шәхси кызыксынуы һәм ул эшләүче оешманың (учреждение) хокуклары һәм (яки) законлы мәнфәгатьләре арасында каршылык барлыкка килергә мөмкин, бу оешманың эшлекле репутациясенә һәм милеккә зыян китерергә мөмкин.

10.2. Оешма (учреждение) хезмәткәренә хезмәт вазыйфаларын тиешенчә башкаруына йогынты ясый яки йогынты ясый ала торган шәхси кызыксынуы дигәндә, акча, кыйммәтле әйберләр, башка мөлкәт, шул исәптән милек хокуклары, яки үзе өчен яисә өченче затлар өчен мөлкәти характердагы хезмәт күрсәтүләр рәвешендә керемнәр алу мөмкинлеге аңлашыла.

10.3. Оешма (учреждение) житәкчесе (директоры) эш бирүчегә (гамәлгә куючыга) вазыйфай бурычларны үтәгәндә мәнфәгатьләр каршылыгына китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынучанлык барлыкка килү турында хәбәр итәргә тиеш.

10.4. Оешма (учреждение) хезмәткәре оешма (учреждение) житәкчесенә вазыйфай бурычларны үтәгәндә мәнфәгатьләр каршылыгына китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынучанлык барлыкка килү турында хәбәр итәргә тиеш. Оешма (учреждение) житәкчесенә хәбәр итү тәртибе, хәбәрнамәләрдә булган мәгълүматлар исемлеге, әлеге мәгълүматларны тикшерүне оештыру һәм хәбәрләрне теркәү тәртибе оешма (учреждение) житәкчесе (директоры) тарафыннан билгеләнә;».

Уставның X бүлеген Уставның XI бүлеге дип санарга.

4. “Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Балалар сәнгать мәктәбе” директоры Киреева Ольга Анатольевнага гамәлдәге законнар нигезендә билгеләнгән тәртиптә үзгәрешләренә дәүләт теркәвенә алуны гамәлгә ашырырга.

5. Әлеге карарның үтәләшен контрольдә тотуны үземә калдырам.

**Башкарма комитет
житәкчесе**

Л.С. Хакимянов

Татарстан Республикасы
Югары Ослан муниципаль районы
Башкарма комитетының 2018 елның
2 октябре № 1151 карары белән
РАСЛАНГАН

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
«БАЛАЛАР СӘНГАТЬ МӘКТӘБЕ» МУНИЦИПАЛЬ
БЮДЖЕТ ӨСТӘМӘ БЕЛЕМ БИРҮ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ
УСТАВЫ
(яңа редакция)**

«Татарстан Республикасы Югары Ослан
муниципаль районы Балалар сәнгать мәктәбе»
балаларга өстәмә белем бирү бюджет
учреждениесе хезмәт коллективының
гомуми жыелышында

КАБУЛ ИТЕЛДЕ

2018 елның 26 сентябре Беркетмә № 4

Югары Ослан
2018 ел

I. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының «Балалар сәнгать мәктәбе» муниципаль бюджет учреждениесе (алга таба-«Мәктәп») гражданнарның өстәмә белем алуға хокукларын гамәлгә ашыру максатларында оештырылган.

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының «Балалар сәнгать мәктәбе» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе «Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының балалар сәнгать мәктәбе» муниципаль бюджет мәгариф учреждениесенәң хокукый дэвамчысы булып тора.

Мәктәпнең оештыру-хокукый формасы – муниципаль бюджет Мәгариф учреждениесе.

Мәктәп тибы-өстәмә белем бирү бюджет учреждениесе

Мәктәпнең төре-Балалар сәнгать мәктәбе.

Мәктәпнең рус телендә тулы исеме:

Муниципальное бюджетное учреждение дополнительного образования «Детская школа искусств» Верхнеуслонского муниципального района Республики Татарстан.

Мәктәпнең татар телендә тулы исеме:

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының «Балалар сәнгать мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе.

Рус телендә кыскартылган исеме: МБУ ДО «ДШИ».

Татар телендә кыскартылган исеме: «БСМ» ӨББМБУ

Кыскартылган исем тулысынча мөхердә, мәктәпнең рәсми документларында һәм символикасында кулланыла ала.

Урнашкан урын, почта индексы, мәктәпнең почта адресы: Татарстан Республикасы, 422570, Югары Ослан муниципаль районы, Югары Ослан авылы, Печище тракты ур., 1б

1.2. Мәктәпнең оештыручысы булып Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба тексты буенча -Гамәлгә куючы) тора.

Гамәлгә куючының юридик адресы: Татарстан Республикасы, 422570 Югары Ослан муниципаль районы, Югары Ослан, Чехов ур., 18.

1.3. Гамәлгә куючы һәм Мәктәп арасындагы мөнәсәбәтләр, аларның хокуклары һәм бурычлары әлеге Устав, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы

законнары, дәүләт хакимияте органнарының норматив-хокукый актлары һәм жирле үзидарә органнарының хокукый актлары белән жайга салына.

1.4. Мәктәп әлеге Уставта каралган төп эшчәнлек төрләре нигезендә гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен башкаручы орган тарафыннан формалаштырылган һәм расланган муниципаль йөкләмә башкара. Муниципаль биремнең үтәлешен контрольдә тотуны Гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен башкаручы орган башкара. Мәктәп муниципаль биремне үтәүдән баш тартырга хокукы түгел. Устав белән жайга салынмаган Гамәлгә куючы һәм Мәктәп арасындагы мөнәсәбәтләр Россия Федерациясе законнары нигезендә Гамәлгә куючы һәм Мәктәп тарафыннан төзелә торган шартнамә белән билгеләнә.

1.5. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының «Балалар сәнгать мәктәбе» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгының ведомство буйсынуында.

1.6. Мәктәп юридик зат булып тора, аерым мөлкәте, керемнәр һәм чыгымнар сметасы, бюджет акчаларын алучының шәхси счеты, бюджеттан тыш акчаларны исәпкә алу буенча шәхси счеты, банкларда, башка кредит оешмаларында исәп-хисап һәм башка счетлары, мөһер, штамп, бланклары һәм юридик затның башка реквизитлары бар. Шәхси счетлар Федераль казначылык органнарында ачыла. Мәктәп үз исемненән килешүләр төзи, милек һәм шәхси милек булмаган хокукларны сатып ала һәм бурычларны башкара, судта, арбитраж һәм өченче судларда гариза бирүче һәм жавап бирүче булып тора, Россия Федерациясе законнарына һәм әлеге алыш-бирешләр Уставына каршы килми торган теләсә нинди эш башкара.

1.7. Мәктәп үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясенен Мәдәният турындагы законнары нигезләре, Россия Федерациясенен «Мәгариф турында» законы, «Коммерцияле булмаган оешмалар турында» Федераль закон һәм башка законнар, Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары һәм боерыклары, Татарстан Республикасы законнары, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының норматив-хокукый актлары, жирле үзидарә органнарының хокукый актлары, шулай ук әлеге Уставка таяна.

1.8. Устав финанс-хужалык эшчәнлеген алып бару өлешендә Мәктәпнең юридик зат хокуклары дәүләт теркәвенә алынганнан соң барлыкка килә.

1.9. Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары белән бирелә торган белем бирү эшчәнлеген алып бару хокукы, аңа Лицензия биргән вакыттан алып Мәктәптә була.

1.10. Мәктәпнең юридик затның тулы яки өлешчә ышаныч кәгазе буенча гамәлгә ашыручы филиаллары (бүлекләр), вәкилләкләре, шулай ук Гамәлгә куючы белән килешү буенча төзелгән башка структур бүлекчәләре булырга мөмкин.

1.11. Мәктәп Россия Федерациясе законнары нигезендә берләшмәләренә (ассоциацияләренә һәм берлекләренә), шул исәптән учреждениеләр, предприятиеләр һәм иҗтимагый оешмалар (берләшмәләр) катнашында оештырырга хокуклы. Әлеге белем бирү берләшмәләре мәгарифне үстерү һәм камилләштерү максатларында төзелә һәм үз уставлары нигезендә эш итә. Әлеге мәгариф берләшмәләрен теркәү һәм аларның эшчәнлегенә тәртибе законнар белән жайга салына. Мәктәптә сәяси партияләренә оештыру структуралары, иҗтимагый-сәяси һәм дини хәрәкәتلәр һәм оешмаларның эшчәнлегенә рөхсәт ителми.

1.12. Мәктәп балаларның, гаиләләренә, белем бирү учреждениеләренә, балалар һәм яшүсмерләр иҗтимагый оешмаларының һәм берләшмәләренә ихтыяжларын, милли-мәдәни традицияләренә социаль-иқтисади үстерү үзәнчәлекләрен исәпкә алып, үз эшчәнлегенә программасын мөстәкыйль рәвештә эшли һәм аны Гамәлгә куючы белән килештерә.

1.13. Мәктәп үзенә ижади, житештерү һәм финанс-иқтисади эшчәнлеген гамәлгә ашыруда, шулай ук коллективның социаль үсеш мәсьәләләрендә, булган ижади һәм хужалык ресурслары чикләрендә мөстәкыйль.

1.14. Дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, мәктәпнең белем бирү эшчәнлегенә катнашмый.

II. МӘКТӘП ЭШЧӘНЛЕГЕНЕҢ МАКСАТЛАРЫ, ПРЕДМЕТЫ ҺӘМ ТӨРЛӘРЕ

2.1. Мәктәптә белем бирүнең эчтәлегенә Мәктәп тарафыннан мөстәкыйль эшләнә һәм гамәлгә ашырыла торган белем бирү программасы (белем бирү программалары) белән билгеләнә. Мәктәп федераль дәүләт мәгариф стандартлары нигезендә өстәмә белем бирү программалары, федераль дәүләт таләпләре нигезендә сәнгать өлкәсендә гомуми белем бирү программасын, гомуми үсеш программалары һәм өстәмә һөнәри белем бирү программалары эзерли һәм тормышка ашыра.

2.2. Мәктәпнең төп максаты: шәхес, жәмгыять, музыка, рәсем, хореография сәнгате өлкәсендәгә дәүләт мәнфәгатьләрендә сәнгать өлкәсендә өстәмә гомуми белем бирү программаларын, гомуми үсеш программалары һәм өстәмә һөнәри белем бирү программаларын гамәлгә ашыру юлы белән шәхеснең белем һәм иҗатка мотивациясен үстерү.

2.3. Мәктәпнең төп бурычлары булып тора:

- жәмгыятьнең һәм дәүләтнең төрле сәнгать төрләре өлкәсендә белем бирү ихтыяжларын канәгатьләндерү;
- музыка, сынлы сәнгать, хореография сәнгате өлкәсендә сәләтле балаларны ачыклау һәм аларның талантын камилләштерү өчен иң уңай шартлар тудыру;
- балаларга сәнгати белем бирү һәм эстетик тәрбия бирү өчен шартлар тудыру;
- балаларның сайлап алынган сәнгать төре өлкәсендә белем, осталык һәм күнекмәләр алуына ирешү;
- балаларга ижади эшчәнлек тәҗрибәсен бирү;
- сәнгать өлкәсендә һөнәри белем бирү учреждениеләренә керү өчен укучылар әзерләү;
- гомуми культура формалаштыру;
- эчтәлекле ял оештыру;
- укучыларның эстетик үсеше;

2.4. Мәктәп эшчәнлегенең төп төрләре, шул исәптән өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыру белән турыдан - туры бәйле мэгариф, ижади, мәдәни-агарту тора.

2.5. Мәктәп өстәмә гомуми белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыра. Өстәмә белем бирү программалары гомумүсешле һәм һөнәри юнәлеш алдына бүленә.

2.6. Мәктәп сәнгать өлкәсендә түбәндәге юнәлешләр буенча өстәмә һөнәри белем бирү программаларын гамәлгә ашыра:

- фортепиано-уку вакыты 8-9 ел;
- кыллы – йомычлы инструментлар - уку вакыты 8-9 ел;
- хор - уку вакыты-8-9 ел;
- халык инструментлары-уку вакыты-8-9 ел, 5-6 ел;
- декоратив-гамәли ижат - 8-9 ел, 5 - 6 ел уку срогы;
- хореография ижаты-8-9 яшь, 5-6 яшь;

2.8. Мәктәп өстәмә гомум үсеш программаларын гамәлгә ашыра. Билгеле бер уку вакыты сәнгать төрләре буенча өстәмә белем бирү программаларының якынча уку планнары белән билгеләнә.

2.9. Мәктәптә сәнгать-эстетик юнәлештәге өстәмә гомум үсеш программалары тормышка ашырыла.

2.10. Мәктәп мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен ижади сәләтләрне иртә ачыклау һәм үстерү максатыннан белем бирү программаларын тормышка ашыра.

2.11. Мәктәп массакуләм чаралар оештырырга һәм үткәрергә, уртақ хезмәт өчен балаларга, ата-аналарга (законлы вәкилләр) кирәкле шартлар тудырырга хокуклы.

2.12. Мәктәп башка белем бирү учреждениеләренә педагогик коллективларына өстәмә белем бирү программаларын тормышка ашыруда, балаларның ял итү һәм дәрестән тыш эшчәнлеген оештыруда, шулай ук балалар һәм яшүсмерләр ижтимагый берләшмәләренә һәм оешмаларга алар белән килешү буенча ярдәм күрсәтә.

2.13. Мәктәп Башка мәгариф учреждениеләрендә һәм оешмаларда берләшмәләр (төркемнәр) төзи ала. Алар арасында мөнәсәбәтләр килешү нигезендә билгеләнә.

2.14. Мәктәп концерт һәм фестиваль эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен чыгарылыш сыйныф укучылары, укытучылар һәм ата-аналар арасынан берләшмәләр (төркемнәр) төзи ала.

2.15. Мәктәп башка керем китерә торган эшчәнлекне башкара ала, чөнки бу аның өчен булдырылган максатларга һәм шушы максатларга туры килә торган максатларга ирешүгә хезмәт итә. Мәктәп эшчәнлекнең түбәндәге төрләрен түләүне гамәлгә ашырырга хокуклы:

1) учреждениеләр, предприятиеләр, оешмалар һәм физик затлар белән килешүләр буенча бюджеттан финанслана торган өстәмә белем бирү программалары кысаларынан чыга торган түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтү, шул исәптән:

- махсус курслар һәм дисциплиналар укыту ;
- өстәмә гомуми белем бирү программалары буенча укыту;
- балаларны иртә эстетик үсеш төркемнәрендә укыту;
- балаларны мәктәпкә әзерлек төркемнәрендә укыту;
- 18 яшьлек һәм өлкәнрәк яшүсмерләрне сәнгатьнең төрле төрләренә өйрәтү;
- мәктәп базасында укыту-методик чаралар (семинарлар, тренинглар, конкурслар, конференцияләр һ. б.) оештыру һәм үткәрү;
- укучылар һәм укытучыларга методик консультация бирү;
- музыкаль әсәрләрне аранжировкалау, тавыш яздыру;
- концертмейстер хезмәтләре;

- укучылар белән репетиторлык;

2) консультация хезмәтләре күрсәтү;

3) концерт, сәнгать-тамаша һәм күргәзмә эшчәнлеген тормышка ашыру;

4) иҗат коллективлары төзү;

5) конкурслар, фестивальләр оештыру һәм үткәрү;

6) видеофильмнар чыгару, компакт дисклар һәм аудиокассеталар яздыру;

7) мәгълүмати-реклама эшчәнлеге;

2.16. Мәктәп билгеләнгән муниципаль заданиедән тыш, шулай ук федераль законнар белән билгеләнгән муниципаль йөкләмә кысаларында эшләрне башкарырга, гражданныр һәм юридик затлар өчен аның төп эшчәнлек төренә караган хезмәтләр күрсәтергә хокуклы.

2.17. Өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтү тәртибе һәм шартлары директор тарафыннан гамәлдәге законнар нигезендә расланган "Түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтү турында Нигезләмә" белән билгеләнә. Түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтүдән алынган акчалар белем бирү процессына, шул исәптән уку жиһазлары, музыка кораллары сатып алуга, мәктәп хезмәткәрләренә социаль һәм матди ярдәм итүгә, спорт - сәламәтләндерү, мәдәни - массакуләм һәм мәгариф чаралары үткәрүгә инвестицияләнә.

III. БЕЛЕМ БИРҮ ПРОЦЕССЫН ОЕШТЫРУ

3.1. Мәктәптә 6 яшьтән 18 яшькә кадәрге балалар укый. Мәктәптә белем бирү процессы рус һәм татар телләрендә алып барыла.

3.2. Мәктәптә белем бирү процессын оештыру (шул исәптән уку елының башлануы һәм тәмамлануы, каникулларның дәвамлылыгы) уку планы, еллык календарь уку графигы, Мәктәп тарафыннан мөстәкыйль эшләнә һәм раслана торган дәресләр расписаниесе белән регламентлана.

3.3 Мәктәп сәнгать өлкәсендә белем күләмен үзләштерү, федераль дәүләт таләпләрендә каралган осталык һәм күнекмәләр алу шарты белән, индивидуаль уку планнары буенча кыска вакыт эчендә өстәмә һөнәри белем бирү программаларын гамәлгә ашырырга хокуклы.

3.4. *Мәктәптә укучыларның дәресләр тәртибе*

3.4.1. Дәресләр расписаниесе директор тарафыннан раслана.

3.4.2. Мәктәп тулы эш атнасы режимында, шул исәптән якшәмбе дә эшли. Мәктәптә укучыларның дәресләр тәртибе 8.00 сәгәттән 20.00 сәгәткә кадәр билгеләнә.

3.4.3. Мәктәптә уку елы 1 сентябрь көнне башлана һәм уку процессы графигы һәм уку планнары белән билгеләнгән вакытта тәмамлана. Уку елы башлану вакытын ун календарь көнгә күчерү Гамәлгә куючы карары буенча аерым очракларда гамәлгә ашырыла.

3.5. Сәнгать өлкәсендә өстәмә һөнәри белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда чыгарылыш классына кадәр класс буенча уку елының озынлыгы – 39 атна, чыгарылыш сыйныфында-40 атна тәшкил итә. Беренче сыйныфта уку озынлыгы 32 атна тәшкил итә (уку – укуту программасыннан тыш, 5 ел), икенче сыйныфтан (уку срогы 5 ел – беренче сыйныфтан) чыгарылыш классына кадәр-33 атна.

Укучыларның максималь белем бирү йөкләнеше күләме атнага 26 сәгатьтән артмаска тиеш. Уку планындагы барлык уку предметлары буенча аудитор укуту йөкләнеше атнага 14 сәгатьтән артмаска тиеш (консультациягә уку планы белән каралган вакытны исәпкә алмыйча, контроль дәрәсләргә, зачетларга һәм имтиханнарга, шулай ук укучыларның учреждениенә ижади һәм мәдәни-агарту чараларында катнашуыннан башка).

3.6. Педагогик хезмәткәрләр өчен уку елы 44 атна тәшкил итә, шуларның 32-33 атна – аудитор дәрәсләр үткөрү, 2-3 атна – консультацияләр һәм имтиханнар үткөрү, калган вакытта педагогик хезмәткәрләрнең эшчәнлегә методик, ижади, мәдәни-агарту эшенә, шулай ук өстәмә һөнәри белем бирү программаларын үзләштерүгә юнәлдерелергә тиеш.

3.7. Мәктәптә беренче сыйныфтан башлап чыгарылыш сыйныфларына кадәр уку елы дәвамында кимендә 4 атна күләмендә каникуллар карала, беренче сыйныфта өстәмә атналык каникуллар билгеләнә. Жәйге каникуллар, соңгы уку ел елыннан тыш, 12-13 атна күләмендә билгеләнә (ФГТ нигезендә, теге яки бу белем бирү программасы сәнгать өлкәсендә)

Көзгә, кышкы, язгы каникуллар гомуми белем бирү учреждениеләре өчен башлангыч гомуми һәм төп гомуми белем бирү программаларын тормышка ашырганда билгеләнгән срокларда үткәрелә.

3.8. Сәнгать өлкәсендә белем бирү программаларын тормышка ашырганда бер академик сәгатькә тигез уку дәрәсләре 45 минут тәшкил итә, беренче-икенче сыйныфларда – 30 минут. Дәрәснәң озынлыгы 4-6 яшьлек балалар өчен (иртә эстетик үсеш төркеме) 30-35 минут тәшкил итә.

Уку дәрәсләренәң озынлыгы көнгә 1,5 академия сәгатеннән артмаска тиеш. Уку дәрәсләренәң, шулай ук тәнәфес (ял итү) алар арасында билгеләнгән тәртиптә расланган тиешле санитар-эпидемиологик кагыйдәләргә һәм нормативларны исәпкә алып мөгариф учреждениенәң локаль норматив акты карала.

3.9. Сәнгать-эстетик юнәлештәгә өстәмә белем бирү программаларын тормышка ашырганда дәрәсләр озынлыгы 45 минут, 1ч. 10 минут, дәвамлылыгы 0,5 сәгатьтән 2 академик сәгатькә кадәр булган шәхси һәм төркем белән шөгыйльләну мөмкин. Дәрәсләр арасындагы тәнәфеснәң озынлыгы-5 минут.

3.10. Музыка сэнгате өлкәсендә өстәмә һөнәри белем бирү программасын гамәлгә ашыручы укучыларны укыту индивидуаль, төркем һәм вак төркем формасында алып барыла.

3.11. Мәктәптә уку планы предметларын өйрәнү һәм консультацияләр үткәрү индивидуаль дәресләр, вак төркем белән дәресләр (4тән 10га кадәр булган, ансамбль уку предметлары буенча 2 кешедән торган), төркем белән дәресләр (11 кешедән торган) рәвешендә гамәлгә ашырыла.

3.12. Мәктәпнең белем бирү эшчәнлегә уку-укыту эшләре һәм дәрестән тыш чаралар барышында алып барыла. Мәктәптә белем бирү процессын алып бару өчен түбәндәге эш төрләре билгеләнгән:

- укытучы белән индивидуаль һәм төркем белән дәресләр;

- мәктәп укучыларының мөстәкыйль (өй эше) ;

- уку планнары һәм программалары белән каралган контроль чаралар (контроль дәресләр, зачетлар, имтиханнар, академик концертлар);

- консультацияләр;

- аттестация;

- мәдәни-агарту чаралары (лекцияләр, әңгәмәләр, күргәзмәләр, концертлар, ижади очрашулар һәм фестивальләр);

- дәрестән тыш сыйныф чаралары (театр укытучылары, концерт һәм күргәзмә заллары, музейларга бару, сыйныф жыелышлары, концертлар, ижади очрашулар һ.б.).

3.13. Мәктәптә аудитор дәресләренең түбәндәге төрләре билгеләнергә мөмкин: дәрес (контроль дәрес), тыңлау, ижади карау, ижади күрсәтү, зачет (сәнгать, техник), спектакль, пленэр, репетиция, академик концерт, мастер-класс, лекция, семинар, контроль эш, гамәли дәрес.

3.14. Ата-аналар (законлы вәкилләр) гаризасы буенча, Педагогик Совет карары буенча барлык яки аерым фәннәр буенча экстернат формасында кыскартылган, шәхси уку планнары буенча белем алу рәхсәт ителә.

3.15. Укучы музыкаль сәнгать өлкәсендә профессиональ бер өстәмә гомуми белем бирү программасыннан музыка сәнгате өлкәсендә башка өстәмә профессиональ белем бирү программасына мәктәпнең локаль норматив актында каралган тәртиптә күчерелергә мөмкин.

3.16. *Мәктәпкә кабул итү тәртибе*

3.16.1. Сәнгать өлкәсендә өстәмә һөнәри белем бирү программалары буенча (алга таба сәнгать өлкәсендә белем бирү программалары буенча) һәм өстәмә гомуми үсеш бирүче программалар буенча аларны укыту максатларында балаларны сайлап

алу кагыйдэләре һәм тәртибе мәктәп тарафыннан мөстәкыйль рәвештә «Мәгариф турында» 1992 елның 10 июлендәге 3266-1 номерлы Россия Федерациясе Законына, 2011 елның 16 июнендәге 145-ФЗ номерлы федераль закон, Россия Федерациясенә 29.12.2012 ел, № 273-ФЗ Федераль законы, балаларга өстәмә белем бирү учреждениесе турында типлаштырылган Нигезләмә һәм әлеге программаларны гамәлгә ашыру структурасы һәм шартлары минимумына, шулай ук аларны гамәлгә ашыру сроклары (алга таба – ФГТ буенча) билгеләнгән федераль дәүләт таләпләре нигезендә эшләнә.

3.16.2. Беренче сыйныфка яшь тә алты айдан тугыз яшькә кадәр яки уннан уникаль яшькә кадәрге балаларны кабул итү үткәрелә (сәнгать өлкәсендә федераль дәүләт автоматлаштырылган белем бирү программасын гамәлгә ашыру вакытына карап). Төп гомуми белем яисә урта (тулы) гомуми белем бирү программасын үзләштермәгән һәм музыка сәнгате өлкәсендә төп һөнәри белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы белем бирү учреждениеләренә керүне планлаштырган балалар өчен программаны үзләштерү срогы бер елга артырга мөмкин.

3.16.3. Сәнгать өлкәсендә өстәмә һөнәри белем бирү программалары буенча укыту өчен балаларны кабул итү аларның ижади һәм физиологик мәгълүматларын исәпкә алып индивидуаль сайлап алу нәтижәләре буенча гамәлгә ашырыла. Балаларны сайлап алуны үткәргүгә кадәр Мәктәп тарафыннан билгеләнгән тәртиптә башлангыч тыңлау, карау, консультацияләр үткәрелә.

3.16.4. Балаларны сайлап алуны оештыру һәм үткәрү максатында Мәктәп кабул итү комиссиясен булдыра. Комиссия составы Мәктәп директоры тарафыннан раслана.

3.16.5. Балаларны Мәктәпкә кабул иткәндә директор Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән мәгариф өлкәсендә гражданнарның хокукларын саклауны, кабул итү комиссиясе эшенең хәбәрдарлыгын һәм ачыклыгын, укырга керүчеләрнең сәләтлелеген һәм кызыксынуларын бәяләүнең объективлыгын, кабул итү комиссиясе житәкчелегенең балаларны кабул итү этапларында һәркем файдалана алуын тәмин итә.

3.16.6. Мәктәпкә документлар кабул итә башлаганчы бер айдан да соңга калмыйча үзенең мәгълүмат стендында һәм рәсми сайтында (булган очракта) мәктәп укырга керүчеләрнең ата аналары (законлы вәкилләре) белән танышу максатында түбәндәге мәгълүматны һәм документларны урнаштыра:

- Устав күчермәсе;
- белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыруга лицензия күчермәсе (кушымталар белән);
- сәнгать өлкәсендә белем бирү программалары буенча белем бирү процессын оештыруны регламентлаучы локаль норматив актлар;
- кабул итү комиссиясенә эш шартлары;
- беренче елга балаларны кабул итү өчен урыннар саны (беренче сыйныф) сәнгать өлкәсендә һәр белем бирү программасы буенча, ә шулай ук – булган очракта-

балаларны кабул итү өчен вакантлы урыннар саны, башка класслар (чыгарылыш сыйныфыннан тыш);

- сэнгать өлкәсендә быел белем бирү программалары буенча укуыту өчен документлар кабул итү вакыты ;
- тиешле елда балаларны сайлап алуны үткәрү вакыты;
- балаларны сайлап алу формалары һәм аларны карап тоту гамәлгә ашырыла торган һәр кеше буенча;
- сэнгать өлкәсендә белем бирү программасы;
- ижади сәләтләргә карата куелган таләпләр һәм, кирәк булган очракта, физик мәгълүматлар керә (һәрберсе сайлап алу формалары буенча);
- белем бирү учреждениесе системасына сайлап алуны уздырганда кулланыла торган бәяләр системасы;
- сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен сайлап алу шартлары һәм үзенчәлекләре;
- балаларны кабул итү вакыты.

3.16.7. Сэнгать өлкәсендә белем бирү программалары буенча Мәктәпкә кабул ителә торган балалар саны Дәүләт (муниципаль) хезмәтләре күрсәтүгә дәүләт (муниципаль) йөкләмәсе нигезендә билгеләнә.

3.16.8. Балаларны кабул итү һәм кабул итүне оештыруны Мәктәпнең кабул итү комиссиясе (алга таба – кабул итү комиссиясе) гамәлгә ашыра. Кабул итү комиссиясе рәисе булып директор тора.

3.16.9. Өстәмә белем бирү программалары буенча балаларны укуыту максатында Мәктәпкә кабул итү укырга керүчеләрнең ата-аналары (законлы вәкилләре) гаризасы буенча гамәлгә ашырыла.

3.16.10. Кабул итү турында гаризада түбәндәге мәгълүматлар күрсәтелә:

- баланың килүе планлаштырыла торган өстәмә белем бирү программасының исеме;
- баланың фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, туган датасы һәм урыны;
- ата-анасының (законлы вәкилләренен) фамилиясе, исеме һәм атасының исеме);
- бала һәм аның ата-аналары (законлы вәкил) турында мәгълүматлар;
- баланың фактик яшәү адресы;
- баланың ата-аналарының (законлы вәкилләренен) телефон номерлары;
- ата-аналар эше урыны;

Гаризада шулай ук мәктәп Уставы, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыруга лицензия күчәрмәсе белән танышу (шул исәптән гомуми файдаланудагы мәгълүмат системалары аша) факты теркәлә.

3.16.11. Гариза биргәндә түбәндәге документлар тапшырыла:

- баланың туу турында таныклык күчермәсе;
- баланың хореография сәнгате өлкәсендә өстәмә гомуми белем бирү программалары үзләштерү мөмкинлеген раслаучы медицина документлары;
- баланың фотосурәте (1 данә, 3*4 форматында, һәм (яки) мәктәп белән билгеләнгән электрон формада).

3.16.12. Мәктәптә балаларны сайлап алуны оештыру өчен әлеге Мәктәпнең өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыруда катнашучы укытучылары арасынан балаларны сайлап алу комиссиясе төзелә.

3.16.13. Балаларны сайлап алу комиссиясе рәисе Комиссия эшчәнлеген оештыра, кергән балаларны сайлап алганда таләпләрнең бердәмлеген тәмин итә.

3.16.14. Мәктәп тиешле елда балаларны сайлап алу вакытын мөстәкыйль билгели.

3.16.15. Балаларны кабул итү тыңлау, карау, күрсәтү, телдән җавап бирү, ижади биремнәр рәвешендә үткәрелә. Билгеле бер белем бирү программасы буенча балаларны кабул итү формалары Мәктәп тарафыннан ФГТ исәпкә алып мөстәкыйль билгеләнә.

3.16.16. Мәктәпкә кабул итү Мәктәп тарафыннан билгеләнгән срокларда балаларны сайлап алу тәмамланганнан соң үткәрелә.

3.16.17. Өстәмә кабул итү һәм күчерү ел саен мәктәпкә кабул итү кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта өстәмә кабул итү сроклары Мәктәпнең рәсми сайтында (булган очракта) һәм мәгълүмати стендында урнаштырыла.

3.16.18. Укучыларны кабул итү директор боерыгы белән ата-аналар гаризасы, кабул итү комиссиясе тәкъдимнәре нигезендә башкарыла.

3.16.19. Балаларны өстәмә сайлап алу Мәктәп тарафыннан башлангыч срокларда үткәрелгән балаларны сайлап алу билгеләнгән срокларда шул ук тәртиптә башкарыла.

3.17.20. Мәктәпкә тиешле дәрәжәдәге өстәмә белем бирү программаларын Гамәлгә ашыручы башка оешмадан күчерү Мәктәп директоры боерыгы белән тиешле документлар (академик белем, индивидуаль план) бирү һәм Мәктәптә буш урыннар булганда ата-аналар (законлы вәкилләр) гаризалары бирү буенча башкарыла. Башка Мәктәптән күчү уку елы дәвамында булырга мөмкин.

3.17.21. Укучылар Мәктәпнең бер яки берничә бүлегендә бер үк вакытта белем алырга, бер белем бирү программасы белән икенчесенә күчәргә хокуклы.

3.17.22. Мәктәп укучыларның белем дәрәжәсен үзләштерү, әлеге белем бирү программасында каралган белемнәр һәм күнекмәләр алу шарты белән, ә өстәмә профессиональ программаны тормышка ашырганда - федераль дәүләт таләпләре буенча уку-укуыту программасын кыска вакыт эчендә һәм индивидуаль уку планнары буенча гамәлгә ашырырга хокуклы.

3.18. *Мәктәптән укучыларны чыгару тәртибе һәм нигезләре*

3.18.1. Өстәмә гомуми белем бирү программаларын тормышка ашырганда, белем алучы чыгарылыш сыйныф укучыларын язгы-жәйге арадаш аттестацияләү нәтижәләре буенча класска күчерү Мәктәп Педагогик Советының ижади үсешен исәпкә алып һәм кирәк булган очракта, физик мәгълүматларны алга таба үзләштерү мөмкинлегенә турындагы карары нигезендә гамәлгә ашырыла. Кабул ителгән карар Мәктәп директорының тиешле боерыгы белән рәсмиләштерелә.

3.18.2. Укуны дәвам итү мөмкинлегенә булмау турында Карар кабул ителгән очракта, укучыларның ижади сәләтләрен һәм (яки) физик үсешенәң житәрлек булмавы сәбәпле, Мәктәп белем алучының ата-аналарына (законлы вәкилләренә) әлеге карар турында хәбәр итә һәм аны мәктәптә тормышка ашырыла торган башка өстәмә гомуми белем бирү программасына күчерүне тәмин итә, йә тиешле сыйныфта кабат укуыту мөмкинлегенә бирә.

3.18.3. Мәктәпнең Педагогик Советы карары буенча, укучылар Уставны берничә тапкыр бозган өчен Мәктәптән чыгарыла. Белем алучы баланы чыгару тәрбия характерындагы чаралар нәтижә бирмәсә һәм Мәктәптә белем алучының киләчәктә булуы башка укучыларга тискәре йогынты ясаса, аларның хокукларын һәм Мәктәп хезмәткәрләренәң хокукларын бозса, кулланыла. Мәктәп ике атна дәвамында белем алучы баланың Мәктәптән чыгарылуы турында ата-анасына (законлы вәкилләренә) хәбәр итә.

3.18.4. Укучыларны чыгару Мәктәп инициативасы буенча түбәндәге очракларда башкарыла:

- бер ел эчендә аттестация нәтижәләре буенча төп уку планының бер һәм аннан да күбрәк уку дисциплиналары буенча өлгермәгән өчен;
- нигезле сәбәпләрсез системалы уку чиреге дәвамында уку дәрәсләре калдырган өчен;
- Мәктәптә тәртипсезлек өчен;
- Мәктәп укучылары өчен эчке тәртип кагыйдәләрен системалы бозган өчен.

Укучыларның Мәктәптән чыгару шулай ук сәламәтлегенә, ата-аналар теләгенә буенча яки башка сәбәпләр белән ата-аналар гаризасы нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Мәктәптән укучыларны чыгару турындагы карар Педагогик Совет тарафыннан кабул ителә һәм Мәктәп директорының тиешле боерыгы белән

рәсмиләштерелә, башка очрақларда укучыларны чыгару турындагы карар Мәктәп директоры тарафыннан укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләр) гаризасы нигезендә кабул ителә һәм тиешле әмер белән рәсмиләштерелә.

Чыгару каникул вакытында яки укучы авырган вакытта рөхсәт ителми.

3.18.5. Укучылар Мәктәптә вакантлы урыннар булганда яңадан торгызуга хокуклы.

3.19. *Арадаш һәм йомгаклау аттестациясе, аны үткәрү формалары һәм тәртибе*

3.19.1. Арадаш аттестация белем бирү эшчәнлегә белән оператив идарә итүне, аңа төзәтмәләр кертүне тәмин итә һәм билгеләү максаты белән үткәрелә:

- белем бирү процессын гамәлгә ашыру сыйфаты;
- уку буенча теоретик һәм гамәли әзерлек сыйфаты;
- укутуның билгеле бер этабында укучыларда формалашкан осталык һәм күнекмәләр дәрәжәсе.

3.19.2. Арадаш аттестация укучыларның уку елының ярты еллыгы тәмамланганнан соң уку – укуту эшчәнлегә нәтижәләрен бәяли, шул ук вакытта икенче яртыеллыкта-һәр уку предметы буенча.

3.19.3. Укучыларның арадаш аттестациясе түбәндәге формада үткәрелә:

- имтихан, зачет;
- эшләр, күргәзмәләр карау;
- контроль дәрес;
- академия концерты, отчет концерты.

3.19.4. Укучыларның арадаш аттестациясе сроқлары Педагогик Совет тарафыннан билгеләнә.

3.19.5. Башлангыч аттестацияне авыру сәбәпле узмаган укучылар, яхшы өлгереш шарты белән, Мәктәпнең Педагогик Советы карары нигезендә (медицина белешмәсе булган очрақта) икенче сыйныфка күчерелергә мөмкин.

3.19.6. Авыру яки башка житди сәбәп аркасында уку планын үтәмәгән укучыларга аны үзләштерү өчен өстәмә срок, аерым очрақларда, Педагогик Совет карары буенча, ата-аналар (аларны алмаштыручы затлар) ризалыгы белән, укучылар уку елына кабат калдырылырга мөмкин.

3.19.7. ФГТга туры китереп имтиханнар, контроль дәресләр, зачетлар техник зачет, академик концертлар, концерт программаларын үтәү, карау, күргәзмәләр, ижади күргәзмә, театр куелышлары, язма эшләр, телдән сораштыру рәвешендә уза.

3.19.8. Арадаш аттестацияне үткәргәндә укучыларга уку елында дүрт имтихан һәм алты зачет билгеләнә. Уку предметын өйрәнү тәмамлангач (аның тулы курсы), укучыларны аттестацияләү арадаш (имтихан) аттестация яки мәжбүри бәяләү күргәзмәсе белән зачет кысаларында үткәрелә, ул белем бирү учреждениесен тәмамлау турында таныклыкка билгеләрнең мәжбүри куелышы белән кертелә.

3.19.9. Өстәмә гомуми белем бирү программаларын (өстәмә һөнәри һәм гомумтаралган белем бирү программаларын), шулай ук сәнгать – эстетик юнәлешле өстәмә белем бирү программаларын үзләштерү укучыларның мәжбүри йомгаклау аттестациясе белән тәмамлана.

3.19.10. Өстәмә гомуми белем бирү программасын тулы күләмдә уңышлы үзләштергән һәм йомгаклау аттестациясен сынаган укучыларга Педагогик Совет карары һәм Мәктәп буенча приказ нигезендә билгеләнгән үрнәктәге Мәктәпне тәмамлау турында таныклык бирелә.

3.19.11. Һөнәри сәләтләр күрсәткән чыгарылыш сыйныф укучылары Педагогик Совет карары белән профиль буенча урта һәм югары һөнәри белем бирү учреждениеләренә укырга керүгә эзерлек өчен һөнәри юнәлеш бирү классына кабул ителергә мөмкин.

3.19.12. Аудиториядән тыш (мөстәкыйль) эшләр өчен бирелә торган вакыт өй эшен башкаруга, алар мәдәният учреждениеләренә (филармония, театрларга, концерт залларына, музейларга һәм башкалар) йөрүгә, укучыларның Мәктәпнең ижади һәм мәдәни-агарту эшчәнлегенә программасында каралган мәдәни чараларда һәм мәдәни - агарту эшчәнлегендә катнашуына кулланылырга мөмкин.

3.19.13. Мәктәп укучыларның арадаш аттестациясе формасын, тәртибен һәм аралыгын, бәяләү системасын сайлап алу, сәнгать өлкәсендә өстәмә һөнәр алды гомум гомуми белем бирү һәм үсеш программалары буенча да, сәнгать – эстетик юнәлешле өстәмә белем бирү программалары буенча да мөстәкыйль. Шулай ук вакытта арадаш аттестациянең формасы һәм вакытлылыгы гамәлгә ашырыла торган һәр белем бирү программасы буенча уку планы белән билгеләнә һәм «Укучыларның агымдагы белемнәрен һәм арадаш аттестациясен тикшереп тору турында Нигезләмә» белән регламентлаштырыла, ул Педагогик Совет тарафыннан кабул ителә һәм Мәктәп директоры раслаган Мәктәпнең локаль норматив акты булып тора.

3.19.14. Укучыларны икенче сыйныфка уку елы нәтижэләре буенча Мәктәп директоры боерыгы белән Педагогик Совет карары нигезендә күчерү гамәлгә ашырыла.

3.20.15. Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән укучылар, инвалид балалар өчен Мәктәп укучыларның күрсәтелгән категорияләренә психологик үсеш үзгәрткәннән исәпкә алып, өстәмә гомуми белем бирү программалары буенча белем бирү процессын оештыра. Мондый балаларны уку һәм тәрбияләүне оештыру шартлары җайлаштырылган белем бирү программасы белән билгеләнә.

3.20.16. Мөмкинлекләре чикле балалар, инвалид балалар белән Мәктәптә дә, яшәү урыны буенча да шәхси эш алып барыла ала.

IV. БЕЛЕМ БИРҮ ПРОЦЕССЫНДА КАТНАШУЧЫЛАРНЫҢ ХОКУКЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

4.1. Мәктәптә белем бирү процессында катнашучылар булып торалар:

- педагогик хезмәткәрләр (укытучылар, концертмейстерлар);
- укучылар;
- ата-аналар (законлы вәкилләр).

4.2. *Педагогик хезмәткәрләрнең хокуклары һәм бурычлары*

4.2.1 Мәктәпнең педагогик хезмәткәрләре хокуклары:

- Мәктәп белән идарә итүдә катнашу;
- белем һәм тәрбия бирү методикаларын, уку әсбапларын һәм материалларны сайлау һәм куллану, укучыларның белемнәрен, күнекмәләрен бәяләү методларын сайлау һәм куллану иреге;
- Мәктәп Педагогик (методик) Советы тарафыннан кабул ителә торган һәм директор тарафыннан раслана торган эш, авторлык программаларын эшләү;
- үзенең һөнәри намусын һәм абруен яклау;
- Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән социаль гарантияләр һәм ташламалар һәм регионда педагогик хезмәткәрләргә бирелә торган өстәмә ташламалар,
- квалификация категориясе бирүгә аттестацияне ирекле узу.

4.2.3. *Педагогик хезмәткәрләр бурычлары:*

- хезмәт килешүе шартларын, вазыйфаи инструкцияләрен үтәргә;
- Мәктәп Уставы һәм башка локаль норматив актлар таләпләрен үтәргә;

- хезмэт дисциплинасын үтэргэ;
- уку планнары һәм программаларының үтэлешен тулысынча тээмин итергэ;
- Гамэлгэ куючы тарафыннан расланган муниципаль йөкләмәне үтәүгә ярдәм итергэ;
- уку-тәрбия эшчәнлеген төгөл планлаштырырга, уку-укуту документларын алып бару кагыйдэләрен үтэргэ;
- укучыларның үз фәне буенча белемнәрен объектив бәяләргә һәм журналга үз вакытында бәя куярга;
- даими рәвештә үзенең педагогик квалификациясен күтәрергә;
- ата-аналарга (законлы вәкилләренә) һәм укучыларга, шулай ук хезмәттәшләренә, Мәктәпнең башка хезмәткәрләренә карата да һөнәри тәртип һәм этика нормаларын үтэргэ;
- укуту һәм тәрбия мәсьәләләре буенча укучы гаиләсе белән хезмәттәшлек итэргэ;
- уку дәрәсләре һәм класстан тыш чаралар вакытында балаларның гомерен һәм сәламәтлеген саклау өчен җаваплылык хисе хисе.

4.2.4. Мәктәп һәм Мәктәпнең педагогик хезмәткәрләре арасындагы мөнәсәбәтләр индивидуаль хезмәт килешүләре белән җайга салына. Хезмәт килешүе шартлары Россия Федерациясенең хезмәт законнарына каршы килә алмый.

4.2.5. Мәктәпнең педагогик хезмәткәрләре үзләренең хезмәт килешүе шартларын үтэргә, Устав таләпләрен, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, Күмәк килешү шартларын (аны Мәктәптә төзегәндә) үтэргә, куркынычсызлык техникасы һәм хезмәтне саклау кагыйдәләрен үтэргә тиешләр. Мәктәпнең педагогик хезмәткәрләре этика һәм һөнәри тәртип нормаларын үтэргә тиеш.

4.2.6. Мәктәпнең педагогик хезмәткәрләре үзләре уку-укуту предметы профиленә туры килә торган урта һөнәри яки югары һөнәри белемгә ия булырга тиеш. Югары һөнәри белемле уку-укутучылар өлеше ФГТ тарафыннан билгеләнә.

4.2.7. Педагогик хезмәткәрләр белем бирү өлкәсендә гамәлдәге законнарда каралган шартлар һәм тәртиптә периодик аттестацияне үтэргә тиеш.

4.2.8. Мәктәпнең педагогик хезмәткәрләре белем бирү процессының югары нәтижәлелеген тээмин итэргә, ижади һәм методик эш башкарырга, үз квалификациясен даими рәвештә күтәрү белән шөгыйльләнәргә тиеш. Гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен башкаручы орган Мәктәп педагогик хезмәткәрләренең квалификациясен даими күтәрүне финанс белән тээмин итэргә тиеш.

4.2.9. Мәктәпнең педагогик хезмәткәрләре эш бирүче (Мәктәп) хисабына үткәрелә торган вакытлы бушлай медицина тикшерүләре үтэргә тиеш.

4.2.10. Мәктәпнең педагогик хезмәткәрләре даими рәвештә укытучы булып эшләргәдә, ун ел саен 1 елга кадәр дәвамлы ялга хокуклы. Күрсәтелгән отпуск түләүсез бирелә. Күрсәтелгән ялның озынлыгы хезмәткәр тарафыннан билгеләнә. Күрсәтелгән отпускны бирүнең конкрет сроклары хезмәткәр белән эш бирүче арасында килештерелә. Озак вакытлы ялга хокук бирүче өзлексез укытучылар эше стажы РФ Мәгариф министрлыгының «Мәгариф учреждениеләренең педагогик хезмәткәрләренә бер елга кадәр ял бирү тәртибе һәм шартлары турындагы Нигезләмәне раслау хақында» 2000 елның 7 декабрдәгә 3570 номерлы боерыгы нигезендә Мәктәп тарафыннан билгеләнгән Кагыйдәләр буенча билгеләнә.

4.3. Мәктәптә укучылар һәм хезмәткәрләрнең уку, хезмәт һәм ял итү өчен кирәкле шартлар тудыру өчен Мәктәп директоры гамәлдәге законнар, Мәктәп Уставы һәм хезмәт килешүе нигезендә җавап тотат.

4.4. Укучыларның хокуклары һәм бурычлары

Мәктәпкә керү хокукыннан Россия Федерациясенең барлык гражданның файдалана. Россия Федерациясе территориясендә яшәүче чит ил дәүләтләре гражданның Мәктәпкә гомуми нигезләрдә кабул ителә.

Укучыларның хокуклары һәм бурычлары Россия Федерациясе законнары, әлегә Устав һәм Уставта каралган башка локаль актлар белән билгеләнә.

Мәктәп белем алучы һәм (яки) аның ата-аналарын (законлы вәкилләрен) мәктәп Уставы, мәгариф процессын оештыруны регламентлаучы һәм укучыларның һәм аларның ата-аналарының (законлы вәкилләренең) хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы локаль норматив актлар һәм башка документлар белән таныштырырга тиеш.

4.4.1. Укучылар үзләренең кешелек дәрәжәсен, намус ирегән, мәгълүматны, үз фикерләрен һәм карашларын ирекле чагылдырырга хокуклы.

4.4.2. Укучылар өстәмә (шул исәптән түләүле) белем бирү хезмәтләрен алырга хокуклы.

4.4.3. Укучылар мәктәпнең локаль норматив актлары белән билгеләнгән тәртиптә китапханә, фоно-аудио һәм видеоматериаллардан бушлай файдалана алалар.

4.4.4. Мәктәптә укучыларны аларның, ата-аналарның (законлы вәкилләрен) ризалыгыннан башка, белем бирү программасында каралмаган хезмәткә жәлеп итү тыела.

4.4.5. Укучыларны ижтимагый, ижтимагый-сәяси оешмаларга, хәрәкәтләргә һәм партияләргә керергә мәжбүр итү, шулай ук аларны бу оешмалар эшчәнлегенә һәм агитация кампанияләрендә, сәяси акцияләрдә катнашырга мәжбүр итү рөхсәт ителми.

4.4.7. Озак авырган яки уку планнарын һәм программаларын уңышлы үтәүгә комачаулаучы башка нигезле сәбәп булганда, ата-аналар (законлы вәкилләр) үтенече буенча белем алучы уку йортларында укучылар өчен эчке тәртип кагыйдәләре нигезендә бер елдан да артмаган академик ял бирелә.

Укучылар академия ялыннан кайткач, аларның теләге буенча шул ук сыйныфта янадан торгызыла. Академия ялын бирү өчен нигезле сәбәпләр булып алар нәтижәсендә укучы озак вакыт дәвамында мәктәптә уку дәрәсләренә йөрмәскә мәжбүр булган сәбәпләр (кагыйдә буларак, бер айдан артык) тора.

4.4.8. Мәктәп укучыларның сәламәтлеген саклауны гарантияләүче шартлар булдыра.

4.4.9. Дәрәсләренң максималь йөкләнеше, уку режимы Сәламәтлек саклау органнарының санитар-эпидемиологик рекомендацияләре нигезендә Мәктәп тарафыннан, шул исәптән Россия Федерациясә баш дөүләт санитар табибының 2014 елның 4 июлендәге 41нче карары белән расланган «Сан-ПиН 2.4.3172-14 өстәмә белем бирү учреждениеләренә карата санитар-эпидемиологик таләпләр» нигезендә билгеләнә.

4.4.10. Укучылар Мәктәп Уставын һәм Педагогик Совет тарафыннан расланган эчке тәртип кагыйдәләрен үтәргә тиеш.

4.5. *Укучыларга тыела:*

- корал, спиртлы эчемлекләр, тәмәке эйберләре, токсик һәм наркотик матдәләр алып килү, тапшыру яки кулланырга;

- шартлаулар яки янгын барлыкка килүгә, шулай ук белем бирү процессында катнашучыларның сәламәтлеге начараюга китерә торган теләсә нинди чараларны һәм матдәләрне кулланырга;

- мөнәсәбәтләрне ачыклау, куркыту һәм янау өчен физик көч кулланырга;

- тирә-юньдәгеләр өчен куркыныч нәтижәләргә китерә торган теләсә нинди гамәлләр башкарырга.

4.5. Ата-аналарның хокуклары һәм бурычлары

4.5.1. Ата аналар (законлы вәкилләр) хокуклары:

- законлы хокукларны, бала мәнфәгатьләрен яклау, укытучылар, Мәктәп хезмәткәрләре тарафыннан балага һәм үзләренә карата ихтирамлы, дустанә мөнәсәбәт таләп итү;
- укытучылар администрациясә рәхсәте белән дәресләрдә һәм академик концертларда катнашу;
- Мәктәп администрациясенә гаризалар һәм тәкъдимнәр белән мөрәжәгать итәргә;
- балаларның өлгерешә һәм тәртипләре турындагы мәсьәләләренә карау очрагында Мәктәпнең Педагогик Советы утырышларында катнашу;
- Мәктәптә белем бирү процессын оештыру мәсьәләләре буенча тулы мәгълүмат алырга, белем бирү процессының барышы һәм эчтәлегә, укучыларның өлгерешә билгеләре белән танышырга;
- директор һәм укытучыларның балалар белән ата-аналар жылышыларында эшләү турындагы хисапларын тыңларга;
- Устав белән билгеләнгән формада Мәктәп белән идарә итүдә катнашу;
- «Мәгариф турында» Федераль закон нигезендә башка хокуклар.

4.5.2. Ата-аналар (законлы вәкилләре) бурычлары:

- үз хокукларына һәм бурычларына кагылышлы өлешендә Мәктәп Уставы һәм башка локаль норматив актлар таләпләрен үтәргә;
- үз балаларын тәрбияләү, аларның сәламәтлегә, ижади, физик, психик, рухи һәм әхлакый үсешә турында кайгырту өчен җаваплы булырга;
- мәгариф учреждениесендә алар тарафыннан белем алу өчен кирәкле шартлар тудыру;
- өйдәгә дәресләренә карап тору һәм шартлар белән тәэмин итү;
- Мәктәп хезмәткәрләренә сакчыл мөнәсәбәттә булу;
- укучы авырган очракта, Мәктәпкә аның дәресләргә килмәве турында вакытында хәбәр итәргә кирәк;

- балалары ясаган зыянны гамэлдәге законнар нигезендә кайтару.

4.6. Белем бирү процессында катнашучылар гамэлдәге законнар, Мәктәпнең локаль норматив актлары, мэгариф процессында катнашучылар арасындагы шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә башка хокукларга ия булырга һәм башка вазыйфаларга ия булырга мөмкин.

V. МӘКТӘПНЕҢ МӨЛКӘТЕ ҺӘМ ФИНАНС БЕЛӘН ТЭЭМИН ИТҮ

5.1. Гамәлгә куючы Мәктәпкә, оператив идарә хокукында, милекне кабул итү-тапшыру акты нигезендә беркетә.

5.2. Оператив идарә хокукында беркетелгән мөлкәт муниципаль милек булып тора.

5.3. Мәктәп, аңа беркетелгән мөлкәт белән оператив идарә итү хокукында, аның билгеләнеше нигезендә файдалана һәм эш итә.

5.4. Рөхсәт ителгән мөстәкыйль хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда, Мәктәп бу эшчәнлектән кергән керемнәр һәм әлеге керемнәр хисабына сатып алынган мөлкәт белән эш итә.

5.5. Мәктәп мөлкәтен, шул исәптән финанс ресурсларын формалаштыру чыганакалары булып тора:

- 1) Мәктәпкә муниципаль район бюджетыннан субсидияләр рәвешендә бирелә торган акчалар;
- 2) Мәктәпкә оператив идарә хокукында яки мәктәп тарафыннан Гамәлгә куючы тарафыннан мондый мөлкәт сатып алуга бүлеп бирелгән акчалар хисабына беркетелгән мөлкәт;
- 3) әлеге Устав белән рөхсәт ителгән керем китерә торган эшчәнлекне гамәлгә ашырганда эшләрне башкарудан, хезмәт күрсәтүләрдән, продукцияне реализацияләүдән керемнәр;
- 4) максатчан взнослар, ирекле иганәләр;
- 5) Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган башка керемнәр.

5.6. Гамәлгә куючы күчемсез мөлкәтне һәм Мәктәпкә беркетелгән аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәтне карап тоту чыгымнарын, яки Мәктәп тарафыннан мондый мөлкәтне сатып алуга Гамәлгә куючы тарафыннан бүлеп бирелгән акчалар, салым түләү чыгымнарын исәпкә алып, муниципаль заданиенең үтәлешен финанс белән тәэмин итүне гамәлгә ашыра, аның буенча тиешле милек, шул исәптән жир кишәрлекләре таныла торган салым салу объекты сыйфатында, шулай ук билгеләнгән тәртиптә расланган программалар нигезендә Мәктәп үсешен финанс белән тәэмин итә.

Мәктәп ел саен Гамәлгә куючыга күчемсез милекне һәм Мәктәпкә беркетелгән яки аңа мондый мөлкәтне сатып алуга Гамәлгә куючы тарафыннан бүлеп бирелгән акчалар, салым түләү чыгымнарын тиешле милек таныла торган салым салу объекты сыйфатында исәпләп чыгара, шулай ук билгеләнгән тәртиптә

расланган программалар нигезендә Мәктәп үсешен финанс белән тәмин итүгә исәп-хисап ясый.

5.7. Оператив идарә хокукында Мәктәпкә беркетелгән мөлкәт тулысынча да, өлешчә дә, бары тик түбәндәге очракларда гына тартып алынырга мөмкин:

- Мәктәпне бетерү яки аны үзгәртеп кору турында Карар кабул иткәндә;
- законнарда каралган башка очракларда.

5.8. Мәктәп тарафыннан үз хужалык эшчәнлегеннән кергән керемнәр хисабына сатып алынган мөлкәт Гамәлгә куючы карары буенча, юкка чыккан очрактан тыш, теләсә нинди формада тартып алынмый һәм кире кайтарылмый.

5.9. Мөлкәтне Мәктәпкә беркетү һәм Мәктәпкә оператив идарә хокукында беркетелгән мөлкәт составыннан төшереп калдыру Гамәлгә куючының хокукый актларын чыгару юлы белән рәсмиләштерелә.

5.10. Мәктәпнеке булган яки мондый мөлкәт сатып алуга Гамәлгә куючы тарафыннан бүлөп бирелгән акчага Мәктәп тарафыннан сатып алынган, шулай ук мәктәп янында урнашкан аеруча кыйммәтле күчемле милек билгеләнгән тәртиптә аерым исәпкә алынырга тиеш.

5.11. *Мәктәп бурычлы:*

1) мөлкәтне Мәктәп эшчәнлегенң Устав максатлары, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, жирле үзидарә органнарының хокукый актлары нигезендә максатчан билгеләнеше буенча катгый кулланырга;

2) милектән нәтижәле файдаланырга;

3) мөлкәтнең сакланышын һәм аны техник эксплуатацияләү кагыйдәләре һәм нормалары нигезендә тиешенчә тотуны тәмин итәргә;

4) мөлкәтнең техник торышы начарлануга юл куймаска (әлеге таләп эксплуатация барышында әлеге мөлкәтне норматив тузуга бәйле мөлкәтнең торышы начарлануга кагылмый);

5) мөлкәтне капитал һәм агымдагы ремонтларга;

6) Департамент һәм Гамәлгә куючы белән эре алыш-бирешләр, Мәктәпкә беркетелгән аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәт белән эш итү буенча алыш-бирешләр алдан язма рәвештә әлеге мөлкәтне һәм күчемсез милек сатып алуга Гамәлгә куючы тарафыннан бүлөп бирелгән акчалар (арендага бирү, залог бирү, хужалык жәмгыятенә яки ширкәтнең устав (склад) капиталына өлеш сыйфатында кертү, гади ширкәт килешүе төзү яки мөлкәт белән эш итүнең башка ысуллары, шул исәптән аны сату) килештерергә;

Мөлкәтне исәптән төшерү һәм исәптән чыгарылган мөлкәт белән эш итү Россия Федерациясе законнары, жирле үзидарә органнарының хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.12. Әлеге Уставта эре алыш-биреш булып акча средстволары, башка милекне (федераль закон нигезендә Мәктәп мөстәкыйль эш итәргә хокуклы булган) алу белән бәйле алыш-биреш яки берничә үзара бәйләнгән килешү санала, шулай ук мондый алыш-биреш бәясе, я читләштерелгән яки тапшырыла торган мөлкәт бәясе мәктәп активларының әлеге хисап бирү өчен билгеләнгән баланс бәясенә 10 процентыннан артып китә. Зур алыш-биреш Департамент һәм Гамәлгә куючының алдан ясалган язма ризалыгы белән булырга мөмкин.

5.13. Әгәр Мәктәп директоры, аның урынбасарлары, шулай ук Мәктәп идарәсе органнары составына керүче бүтән затлар, шулай ук әлеге затлар һәм Мәктәп мәнфәгатьләренә карата гамәлдәге яки күздә тотылган килешүгә карата башка каршылыклар булган очракта, әлеге затлар Департаментка һәм Гамәлгә куючыга карата үзенә кызыксынуы турында хәбәр итәргә тиеш. Күрсәтелгән килешү, аны башкарганга кадәр, Департамент һәм Гамәлгә куючы тарафыннан хупланырга тиеш.

5.14. *Мәктәп хокукы:*

1) Гамәлгә куючы һәм Департамент ризалыгы белән коммерцияле булмаган оешмаларга, аларны гамәлгә куючы яисә катнашучыга, акча (әгәр аларны бирү шартлары белән башкача билгеләнмәгән булса) һәм башка мөлкәт, Мәктәпкә беркетелгән яки Мәктәп тарафыннан сатып алынган мондый мөлкәт, шулай ук күчмәсез мөлкәт сатып алуга бүлөп бирелгән акчалардан тыш, тапшырырга;

2) федераль законнарда каралган очракларда һәм тәртиптә Мәктәп әлеге пунктның беренче кече пунктында күрсәтелгән мөлкәтне хужалык жәмгыятьләренә устав (склад) капиталына кертергә яисә башкача рәвештә аларга әлеге мөлкәтне аларны Гамәлгә куючы яисә катнашучы сыйфатында тапшырырга хокукы;

3) керем китерә торган эшчәнлекне гамәлгә ашырырга, чөнки бу аның өчен булдырылган максатларга ирешүгә хезмәт итә һәм мондый эшчәнлек әлеге Уставта күрсәтелгән очракта, бу максатларга туры килә. Мондый эшчәнлектән алынган һәм әлеге керемнәр хисабына алынган мөлкәт Мәктәпнең мөстәкыйль карамагына керә.

Мәктәп оператив идарәсендә булган мөлкәтне, шулай ук Мәктәп тарафыннан килешү яки башка нигезләр буенча сатып алынган мөлкәтне файдаланудан алынган керем, продукция һәм табыш Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән тәртиптә Мәктәпнең оператив идарәсенә керә.

5.15. Мәктәп үзенә беркетелгән, шулай ук керем китерә торган эшчәнлектән алынган керемнәр хисабына алынган мөлкәт белән оператив идарә итү хокукында булган барлык йөкләмәләр буенча да җавап бирә.

5.16. *Мәктәп хокукы түгел:*

- даими (срокусыз) файдалану хокукында бирелгән жир кишәрлеге белән эш итәргә;
- акчаларны кредит оешмаларында депозитларда урнаштырырга, шулай ук әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, кыйммәтле кәгазьләр белән алыш-бирешләр ясарга.

5.17. Мәктәп аңа шәхси счет аша кергән акчалар белән операцияләр башкара. Мәктәпнең шәхси счетларын ачу һәм алып бару Казначылык департаменты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

VI. ФИНАНС-ХУҖАЛЫК ЭШЧӘНЛЕГЕ

6.1. Мәктәп үз эшчәнлеген муниципаль биремнәр нигезендә башкара. Мәктәп муниципаль биремне үтәүдән баш тартырга хокуклы түгел.

6.2. Мәктәп финанс-хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, физик затлар белән килешүләр төзәргә хокуклы.

6.3. Белем бирү эшчәнлеге өлкәсендә муниципаль биремнең үтәлешен финанслар белән тәмин итү муниципаль бюджет акчалары исәбеннән муниципаль бюджеттан субсидияләр рәвешендә гамәлгә ашырыла. Муниципаль биремне үтәү вакыты давамында субсидияләр күләмен үзгәртү муниципаль биремне үзгәртү шарты белән генә рөхсәт ителә.

6.4. Мәктәп, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм үзенең Уставы нигезендә, юридик һәм (яки) физик затлар белән килешүләр буенча түләүле хезмәт күрсәтергә хокуклы.

6.5. Хезмәтләр өчен түләү күләмен билгеләү тәртибе Гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнә.

6.6. Түләүле хезмәт күрсәтүдән кергән керем Мәктәпне үстерүгә, хезмәт хакын арттыруга юнәлдерелә.

6.7. Мәктәп Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган субсидияләр һәм башка чыганаclar хисабына хезмәткәрләрнең хезмәт өчен түләү фондын төзи.

6.8. Мәктәп Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә бюджет акчаларын һәм финанслауның башка чыганаclar акчаларын тотуны гамәлгә ашыра. Мәктәп Россия Федерациясе законнары, жирле үзидарә органнарының хокукый актлары белән билгеләнгән тәртиптә түбәндәге документларның ачыклығын һәм һәркем файдалана алуын тәмин итә:

- 1) Мәктәпнең оештыру документлары, шул исәптән кертелгән үзгәрешләр;
- 2) дәүләт теркәве турында таныклык;
- 3) Гамәлгә куючының Мәктәп булдыру турында карары;
- 4) Гамәлгә куючының Мәктәп директорын билгеләү турында карары;

5) Мәктәпнең еллык бухгалтер хисабы;

6) Мәктәпкә карата үткәрелгән контроль чаралар һәм аларның нәтижәләре турында мәгълүматлар;

8) хезмәт күрсәтүгә муниципаль йөкләмә (эшләр башкаруга);

9) башкарма хакимиятнең бюджет, салым, иминият, валюта, банк эшчәнлеге өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль органы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә һәм үзенә эшчәнлеге нәтижәләре һәм аларны гамәлгә куючының функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы тиешле орган тарафыннан билгеләнгән тәртиптә үзләренә беркетелгән мөлкәтне файдалану турында хисап.

VII. МӘКТӘП БЕЛӘН ИДАРӘ ИТҮ

7.1. Мәктәп белән идарә итү Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм мәктәп Уставы нигезендә гамәлгә ашырыла һәм бердәм идарә итү һәм үзидарә принципларында төзелә.

7.2. Мәктәп эшчәнлеген тәмин итү өчен Гамәлгә куючы:

- Мәктәп Уставын, аңа өстәмәләр һәм үзгәрешләр раслый;

- Мәктәпнең еллык сметасын һәм муниципаль биремне раслый;

- муниципаль биремнең үтәлешен финанс ягыннан тәмин итү өчен Мәктәпкә күчерелгән субсидияләр күләмен раслый;

- Мәктәп эшчәнлеген субсидияләр күчерү юлы белән финансый, муниципаль биремне үтәүгә финанс һәм матди ресурслар бүлеп бирә;

- Мәктәп тарафыннан бюджет акчаларын максатчан куллануны финанс контролен гамәлгә ашыра, билгеләнгән тәртиптә башка контроль-ревизия чараларын үткәрә;

- төзекләндерү, модернизацияләү, Мәктәпкә беркетелгән биналарның, корылмаларның билгеләнешен үзгәртү яки мәктәпне бетерү турында карар кабул итү нәтижәләрен алдан экспертлар бәяләве өчен комиссия төзи;

- Мәктәп эшчәнлеге туктатылган очракта, укучыларны ата-аналары (законлы вәкилләре) ризалыгы белән башка Мәктәпләргә күчерүне тәмин итә;

- Россия Федерациясе законнары, жирле үзидарә органнарының хокукый актлары нигезендә Мәктәпне үзгәртеп кору һәм бетерү чараларын гамәлгә ашыра.

- Мәктәпнең житәкче хезмәткәрләрен билгеләнгән тәртиптә аттестацияләүне гамәлгә ашыра;

- Мәктәп директорын вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә, билгеләнгән тәртиптә аттестация уздыра, аңа кызыксындыру чаралары куллана һәм аңа дисциплинар жәза бирә;

- Мәктәп эшчәнлегенә оператив җитәкчелек итә һәм контроль ясый;

- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм жирле үзидарә органнарының хокукый актлары, әлеге Устав белән аның компетенциясенә кертелгән башка мәсьәләләрне хәл итә.

7.3. Мәктәп белән турыдан-туры идарә итүне, үз эшчәнлегендә гамәлгә куючыга буйсынучы вазифаи инструкция, хезмәт килешүе һәм мәктәп Уставы нигезендә эш итүче директор башкара.

7.4. Мәктәп Директоры:

- Мәктәп эшчәнлегенә ағымдагы җитәкчелек итүне гамәлгә ашыра;

- белем бирү процессын планлаштыра, оештыра һәм контрольдә тотып, Мәктәп эшенең сыйфаты һәм нәтижәләгә өчен җавап бирә;

- белем бирү процессы вакытында балалар һәм хезмәткәрләрнең тормышы һәм сәламәтлеге, хезмәтне саклау һәм куркынычсызлык техникасы нормаларын үтәү өчен җаваплы;

- кадрлар кабул итү һәм аларны урнаштыру, вазыйфаи бурычларны бүлүне гамәлгә ашыра, хезмәткәрләрнең квалификациясе дәрәжәсе өчен җаваплылык тотып. Директор урынбасарларын вазыйфага билгеләү яки эшкә кабул итү Гамәлгә куючының алдан ризалыгы белән гамәлгә ашырыла;

- штат расписаниесен һәм укытучыларның тарификация исемлеген раслый;

- Мәктәп эшчәнлеген оештыру-техник яктан тәэмин итү өчен җавап бирә;

- Мәктәпнең финанс-хужалык эшчәнлегенә планын имзалай һәм финанс-хужалык эшчәнлегенә нәтижәләргә һәм Мәктәпнең мөлкәтеннән файдалану турында хисап раслый;

- еллык календарь уку графигын раслый, үз компетенциясе чикләрендә боерыклар, күрсәтмәләр чыгара, Мәктәпнең локаль норматив актларын, шул исәптән Мәктәпнең эчке тәртип кагыйдәләрен раслый;

- милекне оператив идарә итү хокукында, Устав һәм гамәлдәге законнарда беркетү турындагы килешүдә каралган тәртиптә Мәктәп милке белән эш итә, Мәктәпнең финанс чараларын рациональ файдалануны тәэмин итә;

- Мәктәп исемненән ышанычсыз эшли, шул исәптән дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарында да, юридик һәм физик затлар белән мөнәсәбәтләрдә аның мәнфәгатьләрен яклый;

- Мәктәпкә куелган бурычларны гамәлгә куючы алдында башкарган өчен җаваплылык тотып. Директор булмаган очракта (вакытлыча эшкә сәләтсезлек, командировка, отпуск һ.б.) директор вазыйфаларын башкару аның урынбасарларына эмер буенча йөкләнә.

7.5. Мәктәп үзидарәсе формалары: Мәктәп Советы, Педагогик Совет, Методик Совет, хезмәт коллективының гомуми жыелышы, Мәктәп методик берләшмәләре һәм башка формалар. Үзидарә органнарын формалаштыру тәртибе, аларның компетенциясе һәм эшчәнлекне оештыру тәртибе Мәктәп тарафыннан кабул ителә торган һәм директор тарафыннан раслана торган тиешле нигезләмәләр белән билгеләнә.

7.6. Мәктәп Советы

«Мәгариф турында» РФ Законының 35 маддәсе нигезендә учреждениедә Мәктәп Советы төзелергә мөмкин.

Мәктәп Советы югары үзидарә органы булып тора, чөнки ул белем бирү процессында катнашучыларның, ягъни укучылар, укытучылар һәм ата-аналарның мәнфәгатьләрен кайгырта.

7.6.1. Мәктәп советы әгъзалары делегатлар конференциясендә ата-аналар, укучылар һәм укытучылардан сайлана. Белем бирү процессында катнашучыларның һәр төркем делегатлары ата-аналар, укучылар һәм хезмәткәрләр жыелышларында сайлана.

7.6.2. Делегатлар конференциясе үз составыннан Мәктәп Советының 6 әгъзасын сайлай:

3 - укытучылардан, 2 - ата-анадан, 1 - укучылардан. Конференция Мәктәп Советының башка әгъзаларын, шулай ук Совет әгъзаларының шәхси составын билгеләргә хокуклы. Учреждение директоры гомуми нигезләрдә Мәктәп Советы составына сайлана.

7.6.3. Мәктәп Советы вәкаләтләре срогы-2 ел. Совет карары буенча, Мәктәп Советына сайлау өчен конференция (ике елга бер тапкыр) чакырыла. Мәктәп Советы әгъзалары түләүсез нигездә эшлиләр.

7.6.4. Мәктәп Советы утырышлары, аның Рәисе тарафыннан эш планы нигезендә, әмма кимендә ярты елга бер тапкыр чакырыла.

Карарлар күпчелек тавыш буенча ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

Әгәр дә Мәктәп Советы утырышында 2/3 состав катнашса, карар өчен утырышта катнашучыларның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала, карарлар хаклы санала.

Мәктәп Советының үз вәкаләтләре чикләрендә кабул ителгән карарлары белем бирү процессында катнашучыларның барысы өчен дә мәжбүри булып тора.

7.6.5. Учреждение житәкчесе гамәлдәге законнарны бозган очракта гына, Мәктәп Советы карарын туктатырга хокуклы.

7.6.6. Мәктәп Советы компетенциясенә керә:

- Учреждение уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр турында тәкъдимнәр кертү;
- Учреждениене үстерү программасын эшләү;
- Учреждениенең локаль актларын эшләү һәм кабул итү;
- Белем бирү процессын оештыру өчен оптималь шартлар тудыруда катнашу.

7.6.7. Мәктәп Советы Балалар сәнгать мәктәбен саклау һәм Мәктәп тормышының башка мәсьәләләре буенча учреждение Уставы белән каралмаган һәм регламентлаштырылмаган карар кабул итә.

7.7. Педагогик Совет

Мәктәптә белем бирү процессын оештыру мәсьәләләрен хәл итү өчен Педагогик Совет төзелә. Мәктәпнең Педагогик Советы белем бирү процессын оештыру өлешендә Мәктәп эшчәнлегенә гомуми житәкчелек итә. Педагогик Совет составына педагогик хезмәткәрләр (Мәктәп директоры, аның укыту-тәрбия эшләре буенча урынбасарлары, укытучылар, концертмейстерлар һәм башка педагогик хезмәткәрләр) керә.

7.7.1. Мәктәпнең Педагогик Советы:

- уку-укыту процессы һәм педагогик коллектив эшчәнлегенә белән бәйле локаль актлар карый һәм кабул итә: эш программаларын эшләү һәм раслау тәртибе турында Нигезләмә, мәгариф сыйфатын эчке мониторинглау системасы турында Нигезләмә, Мәктәп эчендәге контроль турында Нигезләмә, укучыларны Мәктәпкә кабул итү турында Нигезләмә, укучыларны күчерү һәм янадан торгызу тәртибе турында Нигезләмә, укучыларның үз-үзенә тоту кагыйдәләре, педагогик хезмәткәрләрне аттестацияләү турында Нигезләмә, Мәктәптә йомгаклау аттестациясе турында Нигезләмә, Мәктәптә укучыларның өлгерешен һәм арадаш аттестациясен агымдагы контрольдә тоту, белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучылар арасында бәхәсләрне жайга салу буенча комиссия турында Нигезләмә һ. б.;

- Мәктәпнең белем бирү программаларын эшли һәм раслый;

- әлеге белем бирү программаларын тормышка ашырганда куллануга рөхсәт ителгән төрле белем бирү программаларын, шулай ук уку әсбапларын сайлау турында фикер алыша һәм житештерә;

- педагогик хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәргә, аларның белем бирү процессы һәм белем бирү технологияләре методикаларын, шул исәптән дистанцион белем бирү технологияләрен куллану һәм камилләштерү буенча ижади инициативаларны үстерүгә ярдәм итә;

- законда һәм әлеге Уставта каралган очракларда Мәктәп укучысын Мәктәптән төшереп калдыру турында Карар кабул итә;

- укучыларны бүләкләү турында Карар кабул итә;

- укучыларны икенче сыйныфка шартлы рәвештә күчерү, шулай ук укучының ата-аналары (законлы вәкилләре) белән килешү буенча шул ук сыйныфта кабат укырга калдыру турында Карар кабул итә;

- педагогик вазыйфаларны биләүгә конкурс игълан итү һәм аның шартларын раслау турында Карар кабул итәргә мөмкин;

- Мәктәпне үстерү программасын эшли.

- Мәктәп белән идарә итүне камилләштерү буенча, шулай ук аларның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы локаль норматив актлар кабул иткәндә, әлеге берләшмәләрнең мотивлаштырылган тәкъдимнәрен карау юлы белән, Мәктәптә тормышка ашырыла торган һәм Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган балигъ булмаган балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә булышлык күрсәтә;

- әлеге Устав һәм Педагогик Совет турындагы Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

7.7.2. Мәктәп Педагогик Советы эшчәнлеген оештыру тәртибе:

7.7.3. Мәктәпнең Педагогик Советы утырышлары, кагыйдә буларак, Мәктәпнең эш планы нигезендә, уку чирегеннән соң үткәрелә.

7.7.4. Педагогик совет утырышының көн тәртибе Мәктәп директоры тарафыннан планлаштырыла.

7.7.5. Мәктәпнең Педагогик Советы утырышы, әгәр анда Мәктәпнең педагогик советы әгъзаларының гомуми саныннан яртысыннан артыгы катнашса, хаклы санала.

7.7.6. Карар, әгәр аның өчен Мәктәпнең Педагогик Советы әгъзалары саныннан яртысыннан артык катнашучы тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

7.7.7. Педагогик Советның Рәисе булып Мәктәп директоры тора. Мәктәпнең Педагогик Советы сәркатибе педагогик коллектив әгъзаларыннан бер уку елына сайлана.

7.7.8. Педагогик Совет сәркатибе Рәис һәм сәркатип кул куйган беркетмә алып бара.

7.8. Методик Совет

7.8.1. Мәктәпнең Методик Советы укучыларның ижади индивидуальлеген үстерүне исәпкә алып, белем бирү процессын (шул исәптән өстәмә гомуми белем бирү программаларын, укыту рәвешләрен һәм методларын) камилләштерүгә юнәлдерелгән методик эшнә гамәлгә ашыру максатында оештырыла.

7.8.2 . Методик Совет эшчәнлегә функцияләре, структурасы һәм тәртибе, шулай ук методик эшкә таләпләр, аның нәтижәләрен бәяләү тәртибе Мәктәп директоры раслаган Методик Совет турындагы Нигезләмә белән билгеләнә.

7.9. Хезмәт коллективының гомуми эшчәнлеге

Мәктәпнең хезмәт коллективы үз һөнәрләре буенча хезмәт килешүе нигезендә эшләгән гражданнардан тора.

7.9.1. Хезмәт коллективының гомуми жыелышы:

- Администрация белән күмәк килешү төзү кирәклегенә турындагы мәсьәләгә хәл итә;
- Уставка кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр карый;
- эчкә хезмәт тәртибе кагыйдәләрен кабул итә;
- гамәлдәге законнарда каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

7.9.2. *Мәктәп хезмәт коллективының гомуми жыелышы эшчәнлеген оештыру тәртибе*

- Хезмәт коллективының гомуми жыелышы Мәктәп Советы, Педагогия советы, директор инициативасы белән жыела. Алар тарафыннан шулай ук көн тәртибе һәм хезмәт коллективы эгъзаларына хәбәр итү тәртибе формалаштырыла.

- Мәктәпнең хезмәт коллективының гомуми жыелышы кирәк булган саен чакырыла.

- Коллектив эгъзаларының гомуми санының яртысыннан артыгы катнашса, гомуми жыелыш дәрәс санала.

- Карар кабул ителгән дип санала, әгәр аның өчен катнашучы хезмәт коллективы эшчеләре саныннан яртысыннан артык тавыш бирсә.

- Гомуми жыелыш алып бару өчен хезмәт коллективы рәисне һәм сәркатибен сайлай.

7.10. *Мәктәп методик советлары (берләшмәләр)*

7.10.1. Мәктәптә нигезләмә нигезендә гамәлдә булган методик берләшмәләр (ММО) булдырыла. ММО бер белгечлек укытучыларын мәгариф өлкәләре, тәрбия эшләре буенча берләштерә торган Мәктәпнең методик хезмәткә бүлекчәсе булып тора.

7.10.2. ММО эшчәнлегенә максаты-шәхесне үстерү һәм формалаштыру, предметара элементләр проблемаларын гамәли хәл итү, якин һәм катнаш бүлекләргә, темаларны, уку предметларын өйрәнүгә бердәм педагогик таләпләр эшләү өчен шартлар тудыру.

7.10.3. ММО жетәкчесе (мөдире) югары квалификацияле укытучылар арасынан Мәктәп директоры тарафыннан билгеләнә. ММО жетәкчесе (мөдире) вазыйфалары Мәктәп методик берләшмәсе турындагы Нигезләмәдә раслана.

7.11. Мәктәп Советы, Педагогик Совет, Методик Совет, Мәктәп хезмәт коллективының үз вәкаләтләре чикләрендә кабул ителгән гомуми жылышы карарлары, кагыйдә буларак, Мәктәп директоры боерыклары белән гамәлгә кертелә.

7.12. Мәктәпнең барлык идарә органнары Россия Федерациясе законнарын, жирле үзидарә норматив-хокукый актларын, Мәктәп Уставын, башка локаль актларны үтәргә тиеш.

7.13. Мәктәптә төзелә торган профсоюз оешмалары Мәктәп белән идарә итүдә федераль законнар, Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Мәктәпнең локаль актлары, Мәктәп коллективының гомуми жылышы карарлары нигезендә катнашалар.

7.14. Мәктәп хезмәткәрләренең хокуклары һәм бурычлары

Хезмәткәрләргә житәкче һәм педагогик хезмәткәрләр, укыту-ярдәмче һәм хезмәт күрсәтүче персонал керә; хезмәткәрләренең хокуклары һәм бурычлары РФ, ТР Законнары, әлегә Устав, эчке тәртип кагыйдәләре, хезмәт килешүләре һәм вазыйфаи инструкцияләр белән билгеләнә.

7.15. Мәктәп хезмәткәрләрен комплектлау тәртибе һәм аларның хезмәт өчен түләү шартлары

7.15.1. Барлык хезмәткәрләр, «Мәгариф турында» Россия Федерациясе Законы һәм хезмәт турында Россия Федерациясе законнары нигезендә, хезмәт килешүе буенча эшкә кабул ителә.

7.15.2. Хезмәт килешүе төзегәндә, анда, якларның килешүе буенча, эшкә алынучының эшкә туры килүен тикшерү максатыннан, хезмәткәрнең сынау турында шарт каралырга мөмкин.

7.15.3. Сынау нәтижәләре канәгатьләндерерлек булмаган очракта, шулай ук хезмәткәр инициативасы белән хезмәт килешүе сынау срогы тәмамланганчы өзелергә мөмкин.

7.15.4. Эшкә кабул иткәндә директор кабул ителә торган хезмәткәрләргә түбәндәге документлар белән таныштыра:

- күмәк килешү белән;
- Устав белән;
- эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләре;
- вазыйфаи инструкцияләр;
- хезмәтне саклау һәм куркынычсызлык техникасы кагыйдәләрен үтәү турында боерык;
- янғын куркынычсызлыгы турында боерык.

7.16. Мәктәптә укытучылар эшчәнлегенә урта һөнәри һәм югары һөнәри белемгә ия затлар кертелә, ул мәгариф һәм квалификациянең тиешле дәрәжәсе турында дәүләт үрнәгендәге документлар белән раслана.

7.17. Педагогик эшчәнлек рөхсәт ителмәгән затлар:

- закон көченә кәргән суд карары нигезендә педагогик эшчәнлек белән шөгылләнү хокукыннан мәхрүм ителгән;

- кеше тормышына һәм сәламәтлегенә, ирегенә, намусына һәм абруена каршы (психиатрия стационарына законсыз бүлүдән, яла ягу һәм мәсхәрәләүдән тыш), шәхеснең җенси кагылгысызлыгына һәм җенси ирекләренә, гаилә һәм балигы булмаган балалар сәламәтлегенә һәм иҗтимагый әхлакка каршы жинаятьләр өчен жинаять эзәрлекләве, шулай ук иҗтимагый куркынычсызлыкка каршы тору тыелган затлардан тыш);

- аңлы авыр һәм аеруча авыр жинаятьләр өчен хөкем ителгән яки тикшерелмәгән хөкем ителгән затлар;

-Федераль законда билгеләнгән тәртиптә эшкә яраксыз дип танылган;

- сәламәтлек саклау өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан расланган исемлектә каралган авырулар.

7.18. Мәктәпнең педагогик хезмәткәрләре Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кыскартылган эш атнасына, озайтылган түләүле ялга, башка хокукларга, социаль гарантияләргә һәм ташламаларга хокуктан файдалана.

7.19. Укытучыларга уку планы буенча сәгатьләр санына, кадрлар белән тәэмин ителешкә һәм учреждениенең башка конкрет шартларына карап уку йөкләнеше күләме билгеләнә. Ел башында билгеләнгән уку йөкләнеше күләме, уку планнары буенча сәгатьләр саны кимүдән тыш, администрация инициативасы буенча ел дәвамында кимергә мөмкин түгел.

7.20. Укытучылар, концертмейстерларга куелырга мөмкин булган уку йөкләнешенең (педагогик эш) югары чиге билгеләнмәгән.

7.21. Укытучыларның эш вакыты үзенчәлекләре.

Укытучыларга, концертмейстерларга яңа уку елына уку йөкләнеше куелганнан соң, аларның эш вакытының бер өлеше нормалаштырыла торган уку (педагогик) йөкләнеш күләме билгеләнәчәк, аны үтәү классларда, төркемнәрдә дәресләр (уку дәресләре) расписаниесе белән җайга салына.

7.22. Квалификацияне күтэрү Мәктәпнең бюджет һәм бюджеттан тыш чаралары хисабына яки педагогик хезмәткәрнең шәхси теләге буенча шәхси чаралары хисабына гамәлгә ашырыла ала. Педагогик хезмәткәрләрнең квалификациясен күтэрү методик, фәнни эшләрне, диссертацияләрне әзерләү һәм яклау юлы белән югары уку йортларында, фәнни, фәнни-методик һәм башка учреждениеләрдә һәм оешмаларда Россия Федерациясе законнары нигезендә укулар һәм (яки) стажировка буенча үткәрелә.

7.23. Хезмәткәрләрнең хезмәт өчен түләү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе законнары, хезмәт өчен түләү буенча Нигезләмә нигезендә күмәк шартнамәләр, килешүләр, локаль норматив актлар, шулай ук хезмәткәрләрнең вәкилләклә органы фикерен исәпкә алып билгеләнә.

- Хезмәт хакы хезмәткәргә хезмәт килешүендә каралган вазифаларны һәм эшләрне башкарган өчен түләнә.

- Хезмәт хакы күләме штат расписаниесе, укытучыларның тарификация исемлеге нигезендә билгеләнә.

- Хезмәткәрләрнең хезмәт хакы түбәндәге үз эченә ала: хезмәткәрнең вазифаи окладлары (хезмәт хакы ставкалары), хезмәт хакын түләү шартлары һәм хезмәт өчен түләү буенча Нигезләмә нигезендә, вазыйфаи окладларга (хезмәт хакы ставкаларына) коэффициентларын арттыручы, компенсация һәм кызыксындыру характерындагы түләүләр.

- Хезмәткәрләрнең вазыйфаи окладлары күләме алар биләгән вазыйфаларны тиешле һөнәри квалификация төркемнәренә кергү нигезендә, житәкчеләр, белгечләр һәм башка хезмәткәрләр вазыйфаларының квалификация белешмәлеге, эшчеләрнең бердәм тариф-квалификация белешмәсе таләпләре нигезендә билгеләнә.

7.24. Педагогик хезмәткәрләрне эштән азат итү Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.25. Укыту, методик, фәнни һәм тәрбия эшләре һәм башка Устав эшчәнлегендәге уңышлары өчен мораль һәм матди яктан кызыксындыруның төрле формалары билгеләнә.

7.26. Мәктәп хезмәткәрләре белән хезмәт мөнәсәбәтләре, Хезмәт кодексының маддәләрендә каралган туктатуның гомуми нигезләреннән тыш, мәктәп инициативасы буенча билгеләнгән очрақларда да өзелергә мөмкин:

- бер ел эчендә әлеге Уставны тупас бозу;

- укучыларның физик һәм (яки) психик көченә бәйлә тәрбия алымнарын, шул исәптән бер тапкыр куллану;

Әлеге нигезләр буенча хезмәткәрне эштән азат итү профсоюз оешмасы белән килешмичә башкарылырга мөмкин.

VIII. ХИСАПЛИК ҺӘМ КОНТРОЛЬ

8.1. Оператив бухгалтер исәбе үзекләштерелгән бухгалтерия тарафыннан башкарыла.

8.2. Квартал һәм еллык бухгалтерлык хисабын бирү сроклары Гамәлгә куючы тарафыннан Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары, жирле үзидарә органнарының хокукый актлары нигезендә билгеләнә.

8.3. Мәктәпнең статистик хисап формалары, адреслары, аларны тапшыру сроклары һәм тәртибе Дәүләт статистикасы органнары тарафыннан билгеләнә.

8.4. Мәктәпнең финанс-хужалык дисциплинасының үтәлешен контрольдә тоту Гамәлгә куючы һәм үз вәкаләтләре чикләрендә тиешле хакимият органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

IX. ЛОКАЛЬ НОРМАТИВ АКТЛАР

9.1. Устав эшчәнлеген тәмин итү өчен Мәктәп локаль хокукый актларның түбәндәге төрләрен чыгара: нигезләмәләр, инструкцияләр, декларацияләр, кагыйдәләр, планнар, графиклар, штат расписаниесе, дәресләр расписаниесе, Мәктәп директоры боерыклары һәм күрсәтмәләре, идарә органнары карарлары - учреждение белән идарә итү буенча.

Локаль актлар чыгарыла:

- укуту-тәрбия процессын оештыру буенча;
- педагогик хезмәткәрләргә аттестацияләү буенча;
- структур бүлекчәләр буенча;
- хезмәткәрләр эшчәнлеген һәм укучыларның тәртибен жайга салучы кагыйдәләр буенча;
- хезмәт өчен түләү буенча;
- эшмәкәрлек эшчәнлегенә буенча;
- хезмәтне саклау буенча.

9.2. Мәктәпнең локаль хокукый актлары әлеге Уставка каршы килә алмый. Әлеге Уставның 9.1 пункттында санап кителгәннәрдән тыш, Мәктәп тарафыннан кабул ителә торган локаль хокукый актлар билгеләнгән тәртиптә теркәлергә тиеш.

X. МӘНФӘГАТЬЛӘР КАРШЫЛЫГЫН БУЛДЫРМАУ ҺӘМ ЖАЙГА САЛУ

10.1. Мәнфәгатьләр каршылығы дигәндә оешма (учреждение) хезмәткәренен шәхси кызыксынуы аның хезмәт бурычларын тиешенчә башкаруына йогынты ясарга мөмкин һәм оешма (учреждение) хезмәткәренен шәхси кызыксынуы һәм ул эшләүче оешманың (учреждение) хокуклары һәм (яки) законлы мәнфәгатьләре арасында каршылык барлыкка килергә мөмкин, бу оешманың эшлекле репутациясенә һәм милеккә зыян китерергә мөмкин.

10.2. Оешма (учреждение) хезмәткәренен хезмәт вазыйфаларын тиешенчә башкаруына йогынты ясый яки йогынты ясый ала торган шәхси кызыксынуы дигәндә, акча, кыйммәтле әйберләр, башка мөлкәт, шул исәптән милек хокуклары, яки үзе өчен яисә өченче затлар өчен мөлкәти характердагы хезмәт күрсәтүләр рәвешендә керемнәр алу мөмкинлеге аңлашыла.

10.3. Оешма (учреждение) житәкчесе (директоры) эш бирүчегә (гамәлгә куючыга) вазыйфай бурычларны үтәгәндә мәнфәгатьләр каршылыгына китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынучанлык барлыкка килү турында хәбәр итәргә тиеш.

10.4. Оешма (учреждение) хезмәткәре оешма (учреждение) житәкчесенә вазыйфай бурычларны үтәгәндә мәнфәгатьләр каршылыгына китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынучанлык барлыкка килү турында хәбәр итәргә тиеш. Оешма (учреждение) житәкчесенә хәбәр итү тәртибе, хәбәрнамәләрдә булган мәгълүматлар исемлеге, әлеге мәгълүматларны тикшерүне оештыру һәм хәбәрләрне теркәү тәртибе оешма (учреждение) житәкчесе (директоры) тарафыннан билгеләнә.

XI. УСТАВКА ҮЗГӘРЕШЛӘР ҺӘМ ӨСТӘМӘЛӘР КЕРТҮ, МӘКТӘПНЕ ҮЗГӘРТЕП КОРУ ҺӘМ БЕТЕРҮ ТӘРТИБЕ

11.1. Әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында, жирле үзидарә органнарының хокукый актларында, әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә кертелә һәм дәүләт теркәвенә алынырга тиеш.

11.2. Мәктәп Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда һәм тәртиптә үзгәртелергә мөмкин.

Мәктәп бетерелергә яки Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә үзгәртеп корылырга мөмкин. Мәктәпне үзгәртеп кору һәм бетерү турындагы карар Мәктәп төзү турында Карар кабул иткән жирле үзидарә органы акты, шулай ук гамәлдәге законнарда каралган очракларда суд тарафыннан Гамәлгә куючы тарафыннан кабул ителә.

Үзгәртеп кору гамәлдәге законнар нигезендә Мәктәпнең хокуклары һәм бурычлары аның варисына (варисларына) күчүгә китерә. Мәктәпне үзгәртеп

корганда Уставка һәм юридик затларның бердәм дәүләт реестрына кирәкле үзгәрешләр кертелә.

11.3. Гамәлгә куючы, муниципаль милек белән идарә итү буенча жирле үзидарәнең вәкаләтле органы белән килештереп, бетерү комиссиясен билгели һәм Мәктәпне бетерү тәртибен һәм вакытын билгели.

11.4. Бетерү комиссиясе билгеләнгәннән соң аңа Мәктәп эшләре белән идарә итү вәкаләтләре күчә.

11.5. Кредиторлар таләпләрен канәгатьләндергәннән һәм бетерүдән соң калган Мәктәпнең милке бетерү комиссиясе тарафыннан муниципаль район милкенә тапшырыла.

11.6. Мәктәпне бетерү тәмамланган дип, ә мәктәп – яшәешен туктаткан дип, бу хакта язма юридик затларның бердәм дәүләт реестрына кертелгәннән соң санала.

11.7. Мәктәпне бетергәндә һәм үзгәртеп корганда, эштән азат ителгән хезмәткәрләргә аларның хезмәт хокукларын һәм мәнфәгатьләрен, РФ һәм ТР Законнары нигезендә үтәү гарантияләнә.

11.8. Мәктәп эшчәнлегә туктатылганнан соң барлык документлар (идарә итү, финанс-хужалык, шәхси состав буенча һ.б.) билгеләнгән тәртиптә дәвамчыларга (хокукый дәвамчыларга) тапшырыла. Хокукый дәвамчы булмаганда, фәнни-тарихи әһәмияткә ия булган даими саклау документлары муниципаль район архивына дәүләт саклавына тапшырыла. Документларны тапшыру һәм тәртипкә салу Гамәлгә куючы чаралары хисабына, архив учреждениеләре таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

11.9. Гадәттән тыш хәлләрдә (янғын, су басу, жир тетрәү һәм башкалар) зыянны түләтү һәм Мәктәпне торгызу Гамәлгә куючы тарафыннан башкарыла.